

Riktlinjer

Styrdokument

Trygghetsskapande åtgärder - grundskola

Antaget av: Kommunfullmäktige

Datum: 2025-10-23

Gäller från och med: 2025-10-23

Ansvar uppföljning/uppdatering: Barn- och utbildningschef

Gäller till och med: 2029-12-31

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Våra styrdokument

[Normerande]

Vision - Överordnad, anger riktning för övriga dokument

Policy - Vår hållning, övergripande

Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera

Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden

Program - Avgörande vägval och programområden

Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund.....	4
2	Syfte.....	4
3	Berörda delar inom kommunkoncernen.....	4
4	En trygg skolgång.....	4
4.1	Trygghetsskapande arbete kopplat till gällande lagar och styrdokument... 6	
4.1.1	Trygghet och studiero	6
4.1.2	Tillsynsansvaret.....	6
4.1.3	Kränkande behandling – kapitel 6 i Skollag 2010:800	7
4.2	Uppföljning, utvärdering och analys av övriga trygghetsskapande aktiviteter	8
4.2.1	Attitydundersökning, fritidshemenskät och Skolenkäten	8
4.2.2	Elevråd/Trygghetsråd.....	8

1 Bakgrund

I det kommunalpolitiska handlingsprogrammet för 2023-2026 skriver de fyra allianspartierna att ett handlingsprogram för trygghetsskapande åtgärder för såväl elever som personal ska tas fram. Handlingsprogrammet ska involvera allt från elevens resa till och från skolan och pedagogernas möjlighet att genomföra en kvalitativ undervisning. Handlingsprogrammet omvandlades våren 2025 till att gälla ett dokument med riktlinjer.

2 Syfte

Riktlinjerna för trygghetsskapande åtgärder samlar de insatser som sektor lärande genomför för att skapa en trygg skolgång för elever från förskoleklass till årskurs 9. Dokumentet redogör även för det ansvar som följer av lagar, styrdokument, läroplaner och allmänna råd.

Fokus ligger på elever i grundskolan, men riktlinjerna bidrar också till att skapa en god arbetsmiljö för personalen. Personalens arbetsmiljö följs upp inom det systematiska arbetsmiljöarbetet och speglas i den årliga medarbetarenkäten.

3 Berörda delar inom kommunkoncernen

Riktlinjer för Trygghetsskapande åtgärder – grundskola berör sektor lärande, verksamhet grundskola.

4 En trygg skolgång

Text från Skolverket¹

Riksdagen och regeringen bestämmer vad eleverna ska lära sig i skolan. De sätter upp mål och ramar för utbildningen i olika lagar och förordningar. Skollagen är ryggraden i de regler som omgärdar utbildningsområdet. I läroplanerna står det om vad eleverna ska lära sig i skolan.

---

¹ [Vem har ansvar för skolans olika delar? - Skolverket](#)

Kommunen är huvudman för kommunala skolor. För fristående skolor är skolans styrelse huvudman. Huvudmannen ansvarar för skolan, ser till att skolan har de resurser som krävs och ska hela tiden arbeta för att skolan ska bli bättre. Det är huvudmannen som ansvarar för att alla elever ska nå målen. Huvudmannen ska också se till att utbildningen följer de bestämmelser som finns.

Rektor på skolan ansvarar för kvaliteten och resultaten på skolan. Skolan ansvarar för att miljön är trygg, att det finns rutiner för att rapportera frånvaro och regler för hur man får bete sig på skolan. Rektor har också ansvar för att eleverna får det stöd de har rätt till för att nå målen. Rektor ska också vara en pedagogisk ledare och är chef för lärarna och övrig personal på skolan.

Bild från Skolverket²

Sektor lärandes arbete med att göra skolgången så trygg som möjligt för kommunens elever utgår dels direkt från lagar, förordningar och läroplaner dels egna framtagna dokument vilka utgår från dessa lagar, förordningar och läroplaner. Arbetet följs varje läsår upp i det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå, verksamhetsnivå och sektorsnivå.

Rubrikerna i kvalitetsrapporten, där kvalitetsarbetet dokumenteras för de tre nämnda nivåerna, utgår även de från skollagen och läroplanerna. Det systematiska kvalitetsarbetet möjliggör för personalen att följa upp resultat, analysera resultat och strukturera för nya aktiviteter för att på så vis hela tiden förbättra utbildningen.

---

² [Främja trygghet och studiero - Skolverket](#)

4.1 Trygghetsskapande arbete kopplat till gällande lagar och styrdokument

4.1.1 Trygghet och studiero

Kapitel 1 och 5 i *Skollag 2010:800* samt *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet* (Lgr22) kapitel 1.

Alla grundskolor ska bedriva ett arbete som skapar trygghet och studiero för eleverna. Detta bör ske kontinuerligt genom till exempel värdegrundsarbete och gemensamma ordningsregler. Trygghet och studiero ska följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet och har ett eget avsnitt i kvalitetsrapporterna, både på enhetsnivå och på verksamhetsnivå.

4.1.2 Tillsynsansvaret

Skolverket skriver³, med hänvisning till bland annat föräldrabalken, att:

Den som har vårdnaden om ett barn har enligt föräldrabalken tillsynsansvar för barnet. Behovet av tillsyn beror på barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter.

Det finns inga bestämmelser i skolans författningar om tillsynsansvaret för barn och elever. Men när ett barn är i förskolan, skolan eller fritidshemmet går tillsynsansvaret över från barnets vårdnadshavare till huvudmannen, som har det yttersta ansvaret för verksamheten.

Det framgår av praxis från Högsta domstolen samt beslut från Skolinspektionen och Justitieombudsmannen (JO).

Förskolan, skolan eller fritidshemmet måste se till att barnet

- *får sina behov tillgodosedda*
- *inte skadas*
- *inte skadar något eller någon annan.*

Att kravet på tillsyn varierar beroende på barnets ålder, mognad och övriga omständigheter innebär i de flesta fall att ansvaret för tillsynen är större när det gäller barn som går i förskolan och skolans lägre årskurser.

Skolan har ansvar för tillsynen av eleverna under hela skoldagen, vilket även inkluderar raster, men ansvaret kan också gälla under en viss tid före dagens första lektion och efter dagens sista lektion. Hur långt

---

³ [Tillsynsansvaret - Skolverket](#)

tillsynsansvaret sträcker sig beror på de lokala förhållandena. Om exempelvis en buss med elever regelbundet kommer till skolan 15 minuter före den första lektionen får skolan, enligt JO, anses ha tillsynsansvar för eleverna under den tiden.

Huvudmannen har tillsynsansvar för eleverna under hela skoldagen. Skolinspektionen har i beslut som gällde modersmålsundervisning uttalat att modersmål är ett ämne bland andra ämnen som ingår i en elevs utbildning. Om en elev ska få modersmålsundervisning vid en annan skola omfattar huvudmannens tillsynsansvar därför även denna tid och den eventuella resan dit. Det innebär, enligt Skolinspektionen, att rektorn innan ett beslut om modersmålsundervisning vid en annan skola tas, förutsätts göra en bedömning av elevens behov av tillsyn vid den andra skolan och under förflyttningen dit samt hur detta behov kan tillgodoses.

På frågan om huvudmannen har tillsynsansvar vid skolresor och utflykter svarar Skolverket ja, under förutsättning att skolresan eller utflykten är en del av utbildningen. Hur långt huvudmannens tillsynsansvar sträcker sig varierar dock beroende på det enskilda barnets eller elevens ålder och mognad samt övriga omständigheter. Skolverket har i ett beslut i ett enskilt ärende betonat vikten av att huvudmannen i samband med skolresor och liknande aktiviteter utarbetar enhetliga rutiner för sitt tillsynsansvar.

Om en elev ska delta i kulturskolans undervisning under skoldagen är det viktigt att huvudmannen och kulturskolan klargör vem som har tillsynsansvaret för eleven under denna tid. Det gäller oavsett om kulturskolans undervisning äger rum i skolans lokaler eller på annan plats. Tillsynsansvaret för elever som deltar i kulturskolans undervisning berörs i Skolverkets och Kulturrådets gemensamma informationsmaterial om samverkan mellan skola och kulturskola.

4.1.3 Kränkande behandling - kapitel 6 i Skollag 2010:800

Precis som för trygghet och studiero ska kränkande behandling hanteras enligt skollagen och följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet. I analysen ska rektorerna bland annat redogöra för vilka effekter man ser av arbetet på området samt hur utfallet av planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling har följts upp.

4.2 Uppföljning, utvärdering och analys av övriga trygghetsskapande aktiviteter

4.2.1 Attitydundersökning, fritidshemsenkät och Skolenkäten

Sektor lärandes egna enkäter, attitydundersökningen och fritidshemsenkäten, ska fungera som kvalitativa underlag och hjälpa skolorna i det systematiska kvalitetsarbetet, både i förhållande till trygghet och det innehåll som återfinns i läroplanens delar 1, 2, 3 och 4. Resultaten av enkäterna ger personal och rektorer indikationer på hur eleverna upplever sin vistelse i skola och fritidshem. Båda enkäterna följs upp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionens *Skolenkäten* riktar sig till samtliga kommunala grund- och gymnasieskolor samt anpassade grundskolor. Enkäten genomförs vart annat år och i grundskolan besvaras de av elever i årskurserna 5 och 8. Skolenkäten är ett av flera underlag i granskningen av skolorna och svaren hjälper Skolinspektionen att få en så bra bild av skolorna som möjligt.

Utifrån resultat och analys av ovanstående enkäter tar skolenheter och rektorer fram aktiviteter som syftar till att öka tryggheten.

4.2.2 Elevråd/Trygghetsråd

Enligt skollagen, 4 kap. 9§, ska barn och elever:

ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.

Alla grundskolor ska hålla i och genomföra arbeten där eleverna får möjlighet att bedriva inflytande. Det kan till exempel vara i form av klassråd, elevråd, fritidsråd och trygghetsråd. Elevinflytande finns med som en rubrik i kvalitetsrapporterna och ska således följas upp inom det systematiska kvalitetsarbetet.